

Τότε . . . νεφέλη ἔκρυψε τὸν δίσκον τοῦ ἡλίου,
 εἰσίγησεν ἡ ἀηδὼν, τὸ ῥόδον ἐμαράνθη, —
 καὶ μετ' ὀλίγον ἡ φωνὴ ἠκούσθη τοῦ Κυρίου
 (ἂφ' οὗ καὶ πάλιν τοῦ Ἀδάμ ὁ ὕπνος ἐπεράνθη,
 καὶ εἶδεν οὗτος ἄνθος ζῶν παρὰ τὰ κύκλω ἄνθη) :

«Σύ, κύριε, ὁ ἀγαπῶν καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν
 εἰς τὸν Μορφέα νὰ δωρῇς ἀβρῶς τὰ βλέφαρά σου,
 λαβὲ πρὸς τιμωρίαν σου, τῶν πόνων σκληροτέραν,
 λαβὲ τὴν Εὐάν παρ' ἐμοῦ, τὸ πλάσμα τῆς πλευρᾶς σου,
 καὶ μάθε ἥδη ν' ἄγρυπνῇς, Ἀδάμ, μὲ τὰ σωστά σου !»

1888.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΑΛΒΗΣ

Μετὰ ἰδίας εὐχαριστήσεως ἡ «Ποικίλη Στοὰ» συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν ἐκ-
 λεκτῶν συνεργατῶν τοῦ 1889 καὶ τὸν συμπαθῆ διηγηματογράφον, τὸν συγγραφέα
 τῆς «Ῥοζίνας Ἀνθοπώλιδος» κ. *Λάμπρον Ἐρνάλην*. Καὶ μακρόθεν τιμᾷ τὴν ἡμέ-
 τερον ἔργον δι' ὠραιότατον διηγήματος ὁ φίλος κ. Ἐνυάλης.

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

ΙΜΑΙ ἐκ τῶν φρονούντων ὅτι ἕκαστος ἐν τῷ
 κόσμῳ τούτῳ εἶναι δημιουργὸς τῆς τύχης του·
 οὐχ ἥττον γεγονότα τινὰ ἐνίοτε κλονοῦσιν ἐκ
 θεμελίων τὴν πεποιθήσιν μου ταύτην, καὶ τοι-
 οὔτό τι μικρὸν θὰ ἀφηγηθῶ.

Τὸ πολυδάπανον τοῦ ἐν Ἀθήναις βίου κατὰ
 τὰ τελευταῖα ἔτη, ἡ ὑπερτίμησις τῶν ἐνοικίων,
 ἡ ἔλλειψις δωματίων μετ' ἐπίπλων διὰ τοὺς σπουδαστάς, τοὺς ἀγά-
 μους ὑπαλλήλους καὶ ἄλλους ξένους, ἅτινα ἀλλαχοῦ ἐν ἀφρονίᾳ ὑ-
 πάρχουσι, καὶ εἰς πόλεις πολλὰ μικροτέρας τῆς ἐλληνικῆς πρωτευού-
 σης, μεθ' ὅλων τῶν παρομαρτουσῶν ἐυκολιῶν, ἀναγκάζουσι τὰς ἀνω-
 τέρω τάξεις τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ ἄκρα
 τῆς πόλεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ εὕρωσι κατοικίαν καὶ στέγην ἀντὶ
 μικροῦ σχετικῶς ἐνοικίου.

Ἐκεῖ λοιπὸν παρὰ τὸ Κολωνάκι ἐν μικρᾷ οἰκίᾳ εὕρισκόμεν κατέ-
 χοντα μικρὸν δωματίον τὸν ἥρωα τῆς μικρᾶς ταύτης ἱστορίας. Ἡ ἐπί-
 πλωσις τοῦ οἰκήματός του εἶναι ἀπλουστάτη καὶ ἀφελής, ἀνάλογος

τοῦ ὄγκου τοῦ βαλλαντίου του. Κλίνη σιδηρᾷ μετὰ καθαρᾶς στρωμνῆς καὶ σινδόνων λευκοτάτων, τράπεζα ξυλίνη χρώματος πρασίνου μετὰ βιβλιοθήκης τοῦ αὐτοῦ χρώματος, κάθισμα παρέχον πᾶσαν ἀνεσιν εἰς ἀνθρώπον καταγινόμενον εἰς μελέτας, δύο καρϋῖναι ἔδραι, μικρὸν παρὰ τὸν τοῖχον ἀνάκλιτρον, ἱματιοθήκη πενιχρὰ καὶ νιπτῆρ ταῦτά εἰσιν ἅπαντα τὰ ἑπιπλά τοῦ δωματίου.

Παρὰ τὴν τράπεζαν κάθεται νέος, τριακονταετῆς περίπου, ὥρατος καὶ σοβαρὸς τὴν ὄψιν ἀνὴρ. Ἡ μορφή του ὅλη ἐκδηλοῦ τὸν περλεθόντα βίον αὐτοῦ, βίον διελθόντα ἐν στενοχωρίαις καὶ ἠθικαῖς παθήσεσιν, ὧν ἔχνη εὐδιάκριτα κατέλιπον ἐπὶ τοῦ προσώπου του διὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χαρᾶς καὶ πένθους προώρων ρυτίδων. Αἱ τρίχες τῶν κροτάφων του εἰσὶ λευκαί, ἡ δὲ ὑπὲρ τὸ μέτωπον φαλακρότης τῆς κεφαλῆς του ἐπιτείνει τὴν φυσικὴν σοβαρότητα τῆς μορφῆς αὐτοῦ. Ἡ κατὰ τὸν συρμὸν τοῦ Ἑρρίκου Δ' κεκαρμένη κομψὴ καστανὴ γενειὰς του ποῦ καὶ ποῦ κοσμεῖται δι' ἀργυρῶν τινων τριχῶν, καὶ ὁ παχὺς μύσταξ αὐτοῦ δὲν ἐπαρκεῖ νὰ καλύψῃ τὸ συνεχῶς διαγραφόμενον ἐπὶ τῶν χειλέων του πικρὸν μειδίαμα.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης κεῖται ἡνεωγμένη ἡ εἰκονογραφημένη ἔκδοσις τῶν ἔργων τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ, προσφιλοῦς αὐτῷ ἀναγνώσματος, ἐνῶ κρατεῖ εἰς χεῖρας ἀναγινώσκων τὸν *Σιδηρουρτὸν* τοῦ Γεωργίου Ὀνέ. Αἱ ἐκ τοῦ δράματος ἐντυπώσεις ἀποτυποῦνται ἐν τῇ μορφῇ του καὶ τὰ ἐκ τῆς πᾶλης τῶν δύο σιδηρῶν χαρᾶς καὶ πένθους τοῦ ὥρατου δραματικοῦ ἔργου γεννώμενα αἰσθήματα νομίζεις ὅτι ἐνσαρκοῦνται ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ. Ἐφ' ὅσον πλησιάζει πρὸς τὸ τέλος τῆς δευτέρας πράξεως ἐπὶ τοσοῦτον ζωογονεῖται, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ Κλάρα ἀποχωρεῖ εἰς τὸ δωμάτιον αὐτῆς, σύζυγος τοῦ Φιλίππου Δερβλάχ ἀπὸ τῆς αὔριον ἐνώπιον τοῦ κόσμου μόνον, ὁ νέος ἐγείρεται, καὶ ὥσει ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὴν ὑπερήφανον γυναῖκα, βλέπει ἀτενῶς πρὸς τὴν θύραν, ἐκ τῆς ὁποίας νομίζει αὐτὴν ἐξερχομένην, καὶ Ah! creature orgueilleuse, qui ne veut pas plier, je t'adore, mais je te briserai!... ἀναφωνεῖ μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς ψυχῆς του καὶ διὰ τόνου, ὃν θὰ ἐζήλευεν ὁ τὸ πρῶτον τὸν Φίλιππον ὑποκριθεὶς διακεκριμένος καλλιτέχνης συμπολίτης ἡμῶν κ. Ἀριστείδης Δαμαλάς.

Καὶ ὥς νὰ εἶχεν ἐξαντλήσῃ τὰς δυνάμεις του ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀνάγνωσις τοῦ δράματος, πίπτει ἐπὶ τῆς ἔδρας του, ἐνῶ τὸ βιβλίον κυλίεται πρὸ τῶν ποδῶν του.

— ὦ, Δερβλάχ, Δερβλάχ! ψιθυρίζει, ἡ πᾶλη σου ὑπῆρξε φοβερὰ

ἀληθῶς ... ἀλλὰ κατασυνέτριψας τὸ λατρευόμενον ὑπερήφανον πλάσμα, ἐνῶ ἐγὼ ... καὶ λυγμοὶ καταπνίγουσι τὴν φωνὴν του καὶ κρύπτει τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν του, ἐνῶ σταγόνες πύρινοι ἐκφεύγουσιν ἀραιαὶ τῶν ὀφθαλμῶν του.

B

Ὁ Περικλῆς Ὀρφανούδης εἶναι ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων περὶ τῶν ὁποίων δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι, πρὶν ἢ ἡ μάτα θέσῃ τὴν χεῖρα πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἐκ τῆς μητρικῆς γαστρὸς, τοὺς ψαύει ἡ δυστυχία, ἐπιθέτουσα τὴν ἀπαίσιον αὐτῆς σφραγίδα, ἣν φέρουσι καθ' ἅπαντα τὸν βίον.

Γεννηθεὶς ἐν μέσῳ ἱκανῆς εὐπορίας εἶδε, μόλις ἐννοήσας τὸν κόσμον, τὸν πατέρα αὐτοῦ χάνοντα τὴν ἑαυτοῦ περιουσίαν εἰς ἀτυχεῖς ἐπιχειρήσεις, μετὰ πολλῆς δὲ δυσκολίας δυνάμενον νὰ τὸν διατηρῇ, ὅπως περατώσῃ τὰς ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ του Γυμνασίῳ σπουδὰς. Σκέψις ἐγένετο μετὰ ταῦτα περὶ μέλλοντος, ὅπως δὲ συνηθέστατα συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι, ἀπεφασίσθη ἡ σπουδὴ τῆς Νομικῆς ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Περὶ τοῦ πῶς καὶ διὰ τίνων μέσων μικρὸς ἐγένετο λόγος, διότι πατὴρ καὶ υἱὸς ἡλιπίζον, ἀφοῦ ὁ υἱὸς τοῦ γείτονος Μαρούλη ἔμελλε νὰ γείνη ἱατρὸς χωρὶς νὰ ἔχῃ χρηματικὰ μέσα πλείονα τῶν τοῦ Περικλέους καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς τοῦ Πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ τῶν εἶχε σπουδάσῃ τὰ νομικὰ, ὑπηρετῶν παρὰ τινι Ἀθηναϊκῇ οἰκογενείᾳ, ἄλλοι δὲ νέοι γνώριμοι αὐτῶν κατῴρθουν νὰ ἐξακολουθῶσι τὰ μαθήματα τῶν ἔχοντες 25 μόνον δραχμὰς τὸν μῆνα ἐπιχορήγησιν παρὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν. Ἐν τῷ οἰκογενειακῷ, οὕτως εἰπεῖν, αὐτῶν συμβουλῇ οὐδόλως ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ πατὴρ δὲν ἦτο πλέον νέος καὶ ὅτι αἱ ὀλίγαι σταφίδες, ἃς ἐκέκτηντο ἀκόμη, εἶχον ἀνάγκην καλλιέργειας καὶ ἐπιτηρήσεως, εἰς ἣν δὲν θὰ ἐπῆρκει πλέον μόνος, παρ' οὐ ἀνέμενον περίθαλψιν σύζυγος καὶ δύο θυγατέρες. Ἐν πεποιθήσει ἐφρόνουν ὅτι ἤρκει μόνον νὰ λάβῃ τὸ δίπλωμα ὁ υἱός, καὶ ἡ ὑλικὴ εὐπορία θὰ εἰσέρρεεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν.

Καὶ ἰδοὺ ὁ νεαρὸς ἐπαρχιώτης τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1865 ἀνῆρχετο ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας, φέρων μόνον τὰ βιβλία του καὶ τινα πενιχρὰ ἐνδύματα. Ἐν χαρτονόμισμα τῶν 100 δραχμῶν, ἐν τῶν 25, τρία τῶν 10 καὶ τινα ἀργυρᾶ κερμάτια ἀπετέλουν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του, κεφάλαιά του δὲ ἦσαν μόνον ἡ πλήρης εὐφυΐα καὶ νοη-

μοσύνης μορφή του και σωρός ἐλπίδων, προϊόντων τῆς ἡλικίας.

Ἵπάρχει ἄρα γε και εἰς μεταξὺ τῶν ἀνερχομένων τὰς μαρμαρίνους βαθμίδας τοῦ Πανεπιστημίου, ὅστις νὰ μὴ κατακλύζεται ὑπὸ μάγων ὀνείρων, ἐλπίδων και πόθων; Τίς δὲν ὠνειροπόλησεν ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ καταστῇ δεινὸς νομομαθής, εὐγλωττος συνήγορος, αἴρων θριάμβους ἐν τῷ κακουργιοδικείῳ, τοῦλάχιστον βουλευτῆς και νομάρχης, ἂν οὐχὶ και ὑπουργός; Καρδίᾳ πλήρεις οἱ πλείστοι και βαλλάντια κενὰ ἔχοντες εἰσορμῶσιν εἰς τὴν θύελλαν τῆς ζωῆς, βλέποντες τὰ πάντα ῥόδινα και ἀτενίζοντες μετὰ θάρρους εἰς τὸ μέλλον.

Δὲν θὰ καταγείνω ἀφηγούμενος λεπτομερῶς τὸν πλήρη στερήσεων βίον τοῦ Περικλέους Ὁρφανούδη. Ἐπάλασεν ὡς ἥρω· Προσκολληθεὶς κατ' ἀρχὰς παρὰ τινι ἀγαθῷ δικηγόρῳ ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς πρωτεύουσας εἰργάζετο παρ' αὐτῷ, ἀντὶ μικρᾶς ἀντιμισθίας· εἴτα προσελήφθη εἰς ἐφημερίδας κατ' ἀρχὰς ὡς διορθωτῆς και συντάκτης τῶν μικρῶν εἰδήσεων, μετὰ ταῦτα δὲ ὡς συντάκτης τῶν παρκατικῶν τῆς Βουλῆς, ἐνῶ συγχρόνως ἔγραφε διάφορα ἄρθρα, ποιήσεις και μελέτας ἐν περιοδικοῖς· ἀλλὰ μὴ κεκτημένος ἔτι φιλολογικὸν ὄνομα ἐκόμιζεν αὐτὰ μετὰ δειλίας εἰς τοὺς διευθυντὰς αὐτῶν, παρκακλῶν σχεδὸν νὰ δημοσιευθῶσι.

Νέας καθ' ἐκάστην συνάπτων σχέσεις μετὰ συσπουδαστῶν και ἄλλων κατέκτησεν ἐν ὀλίγῳ διαστήματι χρόνου ἐπίζηλον θέσιν ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ, οὐχὶ πλέον ἀγαπώμενος, ἀλλὰ λατρευόμενος ὑπὸ τῶν φίλων του, διότι ἡ ἀγαθότης και ἡ γλυκύτης τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἦτο μοναδική, μαγνητίζουσα και παρασύρουσα τοὺς γνωρίζοντας αὐτόν.

Ἐπὶ τέλους προσληφθεὶς ὡς τακτικὸς συνεργάτης ἐν τῇ Στοᾷ ἠύξησε τὸν κύκλον τῶν σχέσεών του, ἐκτιμηθεὶς ὑπὸ διαπρεπεστάτων ἀνδρῶν πολιτευομένων. Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐδημοσιεύετο τὸ πρῶτον τομίδιον ἐκλεκτῶν λυρικῶν ποιήσεών του, ὑφίστατο τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις, λαμβάνων τὸ δίπλωμά του τῆς νομικῆς μὲ τὸν βαθμὸν *λῖαν καλῶς*. Οὕτω μετὰ κόπους και ἀγῶνας, ταλαιπωρίας και ὕλικας στερήσεις ἀφικνεῖτο εἰς τὸ τέρμα τοῦ θεωρητικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, μέρους τοῦ σταδίου του. Πιθανῶς ἐν ἄλλῃ χώρα νέος, κάτοχος τῶν προσόντων τοῦ Περικλέους Ὁρφανούδη, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ ἔβλεπε διανοιγόμενον ἐνώπιόν του εὐρὺ στάδιον εἴτε ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ εἴτε ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἐπιστήμης τοῦ δικαίου.

Ἄλλ' ἐν Ἑλλάδι, ὅφ' ἂς βιοῦμεν συνθήκας, και μάλιστα κατὰ

τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀκριβῶς ἀρχονται τὰ μεγαλείτερα μαρτύρια. Νὰ κατέχης δίπλωμα μὲ ἐκλεκτὸν βαθμόν, νὰ αἰσθάνησαι ὅτι δύνασαι νὰ διακριθῇς, καὶ ὅμως οὐδεὶς νὰ πλησιάζῃ εἰς τὸ γραφεῖόν σου. Νὰ κατέχης κάλαμον διακεκριμένον, ὅ,τι γράφεις νὰ ἐκτιμᾶται καὶ ἴσως νὰ θαυμάζεται, καὶ ὅμως νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃς πλέον τῶν 200—250 δραχμῶν τὸν μῆνα ὡς συντάκτης ἐφημερίδος, διότι ὁ διευθυντὴς δὲν δύναται νὰ σοὶ πληρώσῃ περισσότερα, νὰ ἔχῃς δὲ καὶ τὴν συχνὴν ἐνόχλησιν τῶν ἐκδοτῶν περιοδικῶν αἰτούντων σε κατὰ ὥραϊον τοῦ λαμπροῦ καλάμου σου, ἀλλὰ δωρεάν, διότι καὶ οὗτοι μόλις ἀποζῶσιν ἐκ τοῦ ἔργου των, ἐὰν δ' ἀποφασίσωσι νὰ ικανοποιῶσι τοὺς συνεργάτας αὐτῶν, θ' ἀναγκασθῶσι μετ' ὀλίγον νὰ διακόψωσι τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἰδίου περιοδικοῦ. Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ νὰ συλλογίζησαι ὅτι γέρων πατὴρ, ἀγαπητὴ μήτηρ καὶ δύο ἀδελφὰ ἀναμένουσιν ἀπὸ σοῦ οἱ μὲν περίθαλψιν ἐν τῷ γήρατι αὐτῶν, αἱ δὲ ἀποκατάστασιν. Καὶ νὰ μὴ δύνασαι τίποτε, τίποτε ὑπὲρ αὐτῶν. Ποῦ τὰ σχέδια, ποῦ οἱ πόθοι, ποῦ τὰ ὄνειρα ! Ποσάκις, καταρώμενος καὶ λογοτεχνικὴν εὐφυΐαν καὶ ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, δὲν ἀνεμιμνήσκετο τῆς ἐπαρχικῆς του πόλεως, ὅπου, ἐὰν ἔμενεν, ἴσως θὰ ἠδύνατο, καλλιεργῶν τὴν σταφίδα τοῦ πατρός του, ν' αὐξήσῃ τὴν κτηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν καὶ νὰ ζήσῃ, ἂν οὐχὶ εὐτυχέστερος, τοῦλάχιστον ὠφελιμώτερος εἰς τὴν οἰκογένειάν του. "Ἦδη οὐδὲ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του ἠδύνατο, ποιητὴς αὐτὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ ἔγκριτος δημοσιογράφος. "Ἔμενε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα· ἀλλὰ ποίους ἀγῶνας ἔπρεπε νὰ καταβάλῃ, ὅπως διαγωνισθῇ πρὸς τοὺς τεσσαράκοντα καὶ πλέον συναδέλφους του, οὓς εἶχε τὸ Πρωτοδικεῖον τοῦ νομοῦ του ; "Ἐπειτα μετὰ τόσων ἐτῶν ἀπουσίαν, πῶς ἦτο δυνατόν, διδάκτωρ αὐτὸς, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα τοσάκις αἱ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν ἀνέφεραν μετ' ἐπαίνων, νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, χωρὶς νὰ κομίσῃ δῶρόν τι ἐκ τῆς πρωτευούσης πρὸς τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφάς του ; Ν' ἀγοράσῃ δῶρα, ἀφοῦ ὁ ἴδιος θὰ μετέβαινεν οἴκαδε, ἐν μόνον κεκτημένος φόρεμα ! ἔμενε λοιπὸν ἐν Ἀθήναις, μὴ ἀπολέσας, μεθ' ὅλα ταῦτα πᾶσαν ἐλπίδα.

"Ἀπαξ διωρίσθη συνήγορος ἐν τῷ κακούργιοδικεῖῳ, ὅπως ὑπερασπισθῇ ἄπορον κατηγορούμενον ἐπὶ φόνῳ. Καίτοι τὸ κακούργημα εἶχεν ἀποδειχθῇ ὑπὸ τῶν μαρτύρων τῆς κατηγορίας, ὡς γενόμενον σχεδὸν ἐπ' αὐτοφῶρῳ, καίτοι αἱ μαρτυρίαι τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως ἦσαν ἀσθενέσταται καὶ ἀόριστοι, ὁ Περικλῆς συνηγόρησε

θαυμασίως, ἀναδειχθεὶς ῥήτωρ εὐγλωττότατος καὶ ψυχολόγος δεινός, κινήσας εἰς δάκρυα τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων· καὶ δὲν ἐπέτυχε μὲν τὴν ἀθώωσιν τοῦ πελάτου του, ἀλλ' ἐμετρίασε διὰ τῆς συνηγορίας του τὴν ποινὴν εἰς ἰσόβια δεσμὰ. Ἐξῆλθε τοῦ δικαστηρίου δεχθεὶς τὰ συγχαρητήρια πάντων τῶν παρισταμένων. Τὴν ἐπιούσαν αἰ ἐφημερίδες ἀνήγγελλον τὴν ἐμφάνισιν νέου ἀστέρος ἐν τῷ ποινικῷ στερεώματι. Τοῦτο ἀλλαχοῦ θὰ διήνοιγε τὸ δικηγορικὸν μέλλον τοῦ νεαροῦ ἐπιστήμονος, ἐπὶ τινα χρόνον μάλιστα καὶ ὁ Περικλῆς ἐβαυκαλίσθη ὑπὸ τοιούτων ἐλπίδων, ἐν τούτοις οὐδεὶς πελάτης ἐπεσεκέφθη τὸ γραφεῖον—δωμάτιόν του—ζητῶν τὴν συνηγορίαν του. Ἀγνός τὰ αἰσθηματὰ ὢν, κατ' ἀρχὰς ἐξήσκει τὸ δημοσιογραφεῖν ἐν μεγίστῃ ἀνεξαρτησίᾳ, ἀλλὰ ταλαιπωρηθεὶς ὑπερβαλλόντως προσεκολλήθη εἰς κόμμα, μετὰ τινος δὲ ὑπερφηφάνιας κατήρχετο τὸ θέρος εἰς Φάληρον συνοδεύων τὸν ἀρχηγόν του. Κολακευθεὶς ἐκ τούτων κατέστη φανατικώτερος ὑπερασπιστῆς τῆς πολιτικῆς μερίδος, εἰς ἣν ἐτάχθη, ὅτε δὲ ἐχρωματίσθη ἀρκούντως ἢ κάλλιον ἐμουρτζουρώθη, καταστήσας δύσκυλον τὴν εἰς ἄλλην μερίδα προσχώρησίν του, ἔλαβεν ὡς ἀμοιβὴν τὸν διορισμὸν του ὡς εἰρηνοδίκου Ὑδρας. Κατόπιν τόσων φιλοδόξων ὀνείρων εἰρηνοδίκης! Νέα αὕτη ἀπογοήτευσις. Ἀπέστειλε τὸν διορισμὸν πρὸς τὸν διορίσαντα αὐτὸν ὑπουργὸν μετ' ἀγανακτήσεως. Καταλιπὼν τὴν κομματικὴν ἐφημερίδα, ἐζήτησε θέσιν εἰς μίαν τῶν τριῶν καθημερινῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, αἵτινες ἐθεωροῦντο ὡς μᾶλλον ἀνεξάρτητοι. Κατὰ τὸν χρόνον δὲ αὐτὸν περίπου ἀρχεταὶ καὶ ἡ παροῦσα ἱστορία.

Γ

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους βιῶν ὁ Περικλῆς Ὁρφανούδης, πλὴν τινων ἐλαφρῶν αἰσθηματιδίων, οὐδέποτε ἔστρεψε τὸ βλέμμα σοβαρῶς πρὸς γυναικα.

Ἡ Στόα, ἥς προσελήφθη ἐκ νέου συνεργάτης, ἐξεδίδετο τότε ἐν τῷ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Λυκαβηττοῦ τυπογραφεῖω Ἐ. Ἀντωνιάδου. Πρωίαν τινὰ, καθήμενος ἐν τῷ γραφείῳ, καὶ ἀναγινώσκων τὰς ἐφημερίδας Κωνσταντινουπόλεως, ἐλθούσας διὰ τοῦ ταχυδρομείου τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἤκουσε τὴν μουσικὴν συνοδεύουσιν τὴν φρουρὰν τῶν ἀνακτόρων. Μὴ ἔχων κατεπεύγουσιν ἐργασίαν ἔλαβε τὸν πλὸν του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν πλατεῖαν τῶν ἀνακτόρων, ὅπως ἀκούσῃ τὰ ἐκτελούμενα τρία συνήθως μουσικὰ τεμάχια. Περιεπάτει σύννους καὶ

σχεδὸν κεκυφώς τὴν κεφαλὴν, ὅτε σχεδὸν συνεκρούσθη πρὸς ὄμιλον ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν, ἀνδρός, γυναικὸς καὶ νεάνιδος. Ἐζήτησεν εὐγενέστατα συγγνώμην, φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὸν πῖλον, ἐνῶ τὰ βλέμματα τοῦ διεστυαυροῦντο πρὸς τὰ τῆς νεάνιδος. Ὅ,τι ἡσθάνθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν νέον δι' αὐτόν. Ἦτον ὡς ἡλεκτρικὸς τιναγμός. Οὐχ ἤττον ἐξηκολούθησε τὸν περίπατόν του, βέβαιος ὢν ὅτι μέχρι τοῦ τέλους τῆς μουσικῆς πολλάκις θὰ συνηντᾷτο μετὰ τῆς τοσαύτης ἐντύπωσιν ἐμποησάσης αὐτῇ νεάνιδος.

Καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ δευτέρᾳ στροφῇ μακρόθεν ἔτι ἤρξατο παρατηρῶν τὴν νεάνίδα. Δὲν θὰ περιγράψω αὐτήν, ἀρκούμενος μόνον νὰ σημειώσω ὅτι ἦτον ἔκτακτος ξανθὴ καλλονή. Οἱ συνοδευόντες αὐτὴν ἀνὴρ καὶ γυνή ἦσαν μεσαίας ἡλικίας μετὰ γελοίας κομψοπρεπειᾶς ἐνδεδυμένοι, καὶ φέροντες ὁ μὲν χονδροτάτην χρυσὴν ἄλυσιν τοῦ ὠρολογίου καὶ στιλπνότατον εὐμεγέθη ἀδάμαντα παρὰ τὸν χρυσοῦν γαμικὸν δακτύλιον, ἡ δὲ ἦτο κατὰφορτος ἐξ ἀδαμάντων εἰς τε τὰ ὦτα καὶ τοὺς δακτύλους ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν. Ἀπὸ δέκα μιλλίων ἀποστάσεως διεκρίνοντο ὡς ὀψίπλουτοι, ἐκ τῆς τάξεως τῶν κατερχομένων εἰς Ἀθήνας, οὓς πάνυ προσφωῶς ὠνόμασεν ἄλλοτε ὁ κ. Εἰρηναῖος Ἀσώπιος παλιμπήστους. Ὁ νέος, οὐδέποτε συναντήσας αὐτοὺς ἄλλοτε, ἐνόησεν ὅτι ἦσαν ξένοι, ἄρτι ἀφικόμενοι. Διαρκούσης τῆς μουσικῆς ὁ Περικλῆς κατώρθου, ὅπερ δὲν ἦτο καὶ δύσκολον, νὰ συναντᾷται πρὸς τὴν νεάνίδα, ἡ περιεργία δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐκίνησε καὶ τὸ τῆς κόρης, ἀτενίζούσης αὐτὸν ἀνὰ πᾶσαν συνάντησιν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς μουσικῆς οἱ τρεῖς περιπατηταὶ κατῆλθον πρὸς τὴν *Πλατείαν* τοῦ *Συντάγματος* διὰ τῆς παρὰ τὸ *Ξενοδοχεῖον τῶν Ξένων* ὁδοῦ, ἐνῶ ὁ νέος παρηκολούθει αὐτοὺς εἰς βημάτων τινῶν ἀπόστασιν. Κατόπιν δύο τριῶν γύρων ἐν τῇ πλατείᾳ, διηυθύνθησαν πρὸς τὸ *Ξενοδοχεῖον* τῆς *Μεγάλης Βρετανίας*, ὅπου καὶ εἰσῆλθον, καθ' ὃν χρόνον ἡ νεᾶνις ἔστρεφε τὰ βλέμματα, ὅπως ἴδῃ ἐὰν καὶ μέχρις ἐκεῖ τὴν παρηκολούθησεν ὁ ἐπίμονος διώκτης αὐτῆς.

Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ προσθέσω ἐνταῦθα ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐντελῶς μετεβλήθη ὁ Περικλῆς Ὀρφανούδης ; ὅτι μόνη μέριμνα καὶ σκοπὸς τοῦ βίου του ἐγένετο ἡ νεᾶνις ἐκείνη, ἣν πανταχοῦ καὶ ἀδιαλείπτως παρηκολούθει ; Ἀμέσως ἐγένετο κομψότερος, ἐνεδύετο μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, τοῦθ' ὅπερ μέχρι τοῦδε ἐντελῶς παρημέλει, στίχοι δὲ *Πρὸς Ἐκείνην* περιπαθέστατοι καὶ φλογεροὶ ἐκόσμουσαν τακτικῶς τὰς σελίδας τῶν περιοδικῶν. Ζητήσας δὲ πληρο-

φορίας περὶ τοῦ ξένου ἐκείνου, τοῦ εὐτυχοῦς πατρὸς τῆς ὥραιας νεάνιδος, ἔμαθεν ὅτι ὠνομάζετο Ἀββακούμ Ψάλτογλους, ὅτι κερδήσας πάμπολλα ἐν Αἰγύπτῳ ἤρχετο νὰ ἀποκατασταθῇ εἰς Ἀθήνας. Προσθέσωμεν ἡμεῖς ὅτι ὁ ὁμογενὴς κύριος Ἀββακούμ Ψάλτογλους κατήγετο ἐκ Φερτεκίου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁπόθεν ἐκκινήσας πτωχότατος κατώρθωσε διὰ τῆς χαρακτηριζούσης τοὺς Μικρασιατάς εὐφυίας νὰ πλουτήσῃ, συγκομίσας πολὺν χρυσὸν εἰς τὰ χρηματοκιβώτιά του· πλὴν τοῦτο μόνον. Κατὰ τὰ ἄλλα ἔμενεν ἄξεστος, ἀπολίτιστος, βάνκυστος, διότι δυστυχῶς τὸ χρυσίον μόνον δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ὅ,τι παρέχει οἰκογενειακὴ ἀνατροφή καὶ βίος ἐν μέσῳ ἀνεπτυγμένου κόσμου.

Μεθ' ὅλας ὁμῶς τὰς καθημερινὰς ἐκπολιορκήσεις, τὰς ἐπιδιώξεις κατὰ τοὺς περιπάτους, τοὺς λαμπροὺς στίχους, οὓς ἴσως δὲν ἀνεγίνωσκεν ἡ νέα ἡ καὶ ἐὰν ἀνεγίνωσκε δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἀπηυθύνοντο πρὸς αὐτήν, ὁ ἥρως ἡμῶν οὐδὲν κατώρθου. Ἀπαξ ἡ δὲς, συναντήσας αὐτήν, τῇ προσεμειδιάσεν ἐλαφρῶς, χωρὶς ἡ νέα ν' ἀνταποδόσῃ τὸ μειδιάμα, τοὐναντίον ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον μετ' ἀδιαφορίας, τοῦθ' ὅπερ ὁ νέος ἐξελάμβανεν ὡς περιφρόνησιν. Ἦρξατο τότε συχνάζων εἰς διαφόρους φιλικὰς καὶ γνωρίμους οἰκίας, ἐλπίζων νὰ τὴν ἴδῃ πού, ἀλλ' οὐδ' ἐν τούτῳ ἐπέτυχεν. Ὁ Ἀββακούμ Ψάλτογλους οὐδαμοῦ μετέβαινε, διότι ἤθελε πρῶτον ν' ἀνοίξῃ τὸν οἶκόν του, ὥστε νὰ δύναται ν' ἀποδόσῃ τὰς τιμὰς, αἵτινες θὰ τῷ ἐγίνοντο, ἐπαξίως ἐαυτοῦ, τοῦτο δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ, ἐφ' ὅσον κατῴκει ἐν τῷ ξενοδοχείῳ.

Αἱ ἀποτυχίαι αὗται καθίστων τὸν νέον οἶονεὶ παράφρονα ἐξ ἀπελπισίας, ἧς ἰδέαν τινὰ ἔλαβον οἱ ἡμέτεροι ἀνχνῶσται ἐκ τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῆς παρούσης ἱστορίας.

Τὴν παραμονὴν τῆς πρώτης Μαΐου 187... ὁμιλος φίλων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἡμέτερος ἥρωας, ἀπεφάσισε νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἑναρξιν τοῦ μηνὸς τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν ἐρώτων ἐν Κηφισσιᾷ, ὅπου ἐπίσης θὰ μετέβαιναν εἰς στρατιωτικὴν ἐκδρομὴν καὶ ἡ Φάλαγξ τοῦ Πανεπιστημίου. Εἰς τῶν ἐταίρων ἐξ Ἀργοῦς ἀνέλαβε τὴν μίσθωσιν ὑπομονητικῶν κατοίκων τῆς Πλάκας, οἵτινες θὰ μετέφερον τοὺς φίλους εἰς τὸ ῥωμαντικὸν χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ὁρίσας τόπον συναντήσεως τοὺς Στύλους τοῦ

ἽΟλυμπίου Διός, καὶ ὥρην τὴν 1ην μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ἀπὸ τῆς 10ης ἤδη οἱ φίλοι συνηθοῖζοντο ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Στροῦς, ὡς συν-εφωνήθη, ἀναμένοντες τὸν Περικλῆ νὰ κλείσῃ τὸ φύλλον. Μετὰ τὴν 12ην δὲ ἐν φωναῖς καὶ ἀλλαλαγμοῖς ἐξεκίνησαν διὰ τοὺς Στύλους, ὅπου ἀποτελεῖσαντες τὴν ζωρὰν αὐτῶν γαῖδουροκαβαλαρίαν — συγγνώμην διὰ τὴν λέξιν, ἀλλ' εἶναι ἢ ἐν χρήσει, καὶ τόσον ἐκφραστική, — ἐξεκίνησαν διὰ τῆς περὰ τὴν Ριζάρειον Σχολὴν ὁδοῦ διευθυνόμενοι εἰς Κηφισσιάν. Σπεύδων πρὸς τὸ τέλος τῆς παρούσης ιστορίας, διότι ὁ παρὰσχέθεις μοι χῶρος ἐν τῇ Ποικίλῃ Στροῦ εἶναι λίαν στενός, δὲν θὰ παρὰσυρθῶ εἰς περιγραφὰς τοῦ τε ὠραιοῦ χωρίου καὶ τῆς εὐθύμου ἡμέρας, ἣν διήγαγεν ἡ Πανεπιστημιακὴ Φάλαγξ, περιοριζόμενος εἰς τὰ στενώτατα συνδεόμενα πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ ἐκτυλισσομένου ἀπλουστάτου δράματος.

Ὁ ὁμιλος τῶν ἐταίρων κατ' ἀρχὰς ἀπεσύρθη εἰς κήπὸν τινα, ἔνθα ἐπιμελεία τινὸς ἐξ αὐτῶν ἡτοιμάσθη ὁ ὀβελίας ἀμνός, τὰ διάφορα σπλαγχνικά, ὁ τυρὸς καὶ ὁ ἀναπόσπαστος ἐν τοιαύταις περιστάσεσι ῥητινῆτης οἶνος. Ἀφοῦ δέ: «πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο», οἱ ἡμέτεροι φίλοι ἐξῆλθον τοῦ κήπου, προσελθόντες εἰς τὴν ὀνομαστὴν πλάττανον, ὑπὸ τῆς ὁποίας τὴν σκιὰν οἱ φοιτηταί, παρὰτώσαντες τὸ γεῦμα των, εἶχον στήσῃ τὸν συρτὸν ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς μουσικῆς.

Ἡ ἐκδρομὴ τῆς Φάλαγγος εἶχε γείνη γνωστὴ ἀπὸ τῆς προτερείας, οὐκ ὀλίγοι δὲ μετέβησαν εἰς Κηφισσιάν οἱ μὲν ἐφ' ἀμύξης οἰκογενεικῶς, οἱ δὲ ἐφ' ἵππων. Ὁ χορός, ἡ εὐθυμία καὶ ἡ ζωηρότης ἦσαν ἐν τῇ ἀκμῇ των, μετεῖχε δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Περικλῆς, λησμονήσας ἐπὶ στιγμὴν τὴν κατὰτρύχουσαν αὐτὸν μελαγχολίαν, ὅτε ἡ θέα τῶν τριῶν γνωρίμων προσώπων πλησιαζόντων μετέβαλεν αὐτὸν εἰς στήλην ἄλός.

Ὁ κ. Ἀβδακούμ Ψάλτογλους, γευματίσας μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἐπλησίασε τοὺς διασκεδάζοντας νέους· εἶτε δὲ διότι εἶχε πῆρ πλεόν τοῦ δέοντος, εἶτε ἐξ ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς ἐνθουσιασμοῦ, ἀποσπασθεὶς τῆς συζύγου καὶ τῆς κόρης του, ἀνεμίχθη μετὰ τῶν εὐθυμούντων, τοὺς ὁποίους παρὲκάλεσε νὰ τῷ ἐπιτρέψωσι νὰ τοὺς κερᾶσῃ. Οἱ φοιτηταί, καθυποχρεωθέντες ἐκ τοῦ τρόπου τῆς προσφορᾶς, ἐδέχθησαν, ὁ δὲ κ. Ψάλτογλους, ἐνθουσιασθεὶς ἐπὶ μᾶλλον, διότι πρῶτην τυχὴν φορὰν ἔπαιζε ῥόλον ὁμογενοῦς, ἔλαθε μέρος εἰς τὸν χορὸν, ἐπιζητῶν αὐξήσιν τῆς δημοτικότητός του. Ταῦτοχρόνως ὁ Περικλῆς ἀπεσπᾶτο τῶν φίλων του, καραδοκῶν ἐνκαίριον νὰ

πλησιάζει τὴν νεάνιδα. Ἡ Τύχη τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε κηρυχθῆ ὀριστικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἡ νεάνις, βλέπουσα αὐτὸν ἀπομακρυνόμενον τῶν λοιπῶν, δὲν παρηκολούθησε τὴν μητέρα της, χωρήσασαν ἐγγύτερον πρὸς τὸν χορεύοντα κύκλον, ὃ δὲ νεανίας, ἀναρρίπτων τὸν περὶ τῶν ὄλων κύβον, ἔσπευσε πρὸς αὐτήν. Οὕτως εὐρέθησαν τὸ πρῶτον τόσον πλησίον.

— Τέλος πάντων! ἐψιθύρυσεν ὁ Περικλῆς μετὰ τινος δειλίας — θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃτε ἄρα γε νὰ σᾶς εἶπω, δεσποινίς, πόσον σᾶς ἀγαπῶ!... Τόσον καιρὸν μὲ ἐδόχρυνεν ἡ ἐξομολόγησις αὕτη, ὥστε θὰ μὲ ἔπνιγεν ἐπὶ τέλους!

— Ἀπρόσεκτε! ἐψέλλισεν ἡ νέα ἐρυθριῶσα ὡς μήκων. "Ὅ, τι ἔχεις νὰ μοὶ εἴπῃς, δόσε το αὖριον εἰς τὴν ὑπηρετρίαν μας, ἥτις θὰ σὲ ἀναμμένη εἰς τὸν κῆπον τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος τὴν 3ην Μ. Μ. Καὶ τώρα, φύγε ἀπὸ κοντὰ μου, διότι ἔρχεται ὁ πατήρ μου.

Καὶ τῷ ὄντι ὁ κ. Ψάλτογλους, διακρόπτων ἀποτόμως τὸν χορὸν του, διηυθύνετο πρὸς τὴν θυγατέρα του μόλις κατορθῶν ν' ἀποκρύψῃ τὴν ὀργήν του. Ἀλλ' ἔως οὐ τὴν πλησιάζει, ὁ Περικλῆς εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Τὴν θύελλαν τῆς ὀργῆς αὐτοῦ ὑπέστη ἡ σύζυγός του, ὡς θὰ ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ τὴν ἐκάλεσε καὶ τῇ ὠμίλησεν.

Εὐνόητος ἡ χαρὰ τοῦ εὐτυχοῦς νεανίου. Ἐπανετλήθη εἰς τὸν κύκλον τῶν εὐθυμούντων, ἐχόρευσεν, ἀπήγγειλε στίχους, ἔκαμε προπόσεις ἐμμέτρους. Κατεχόμενος ὑπὸ νευρικῆς ἀνυπομονησίας ἀνέμενε τὴν στιγμήν, καθ' ἣν θὰ εὕρισκετο ἐν τῷ δωματίῳ του. "Ὅτε δὲ περὶ τὴν ἐσπέραν ἀπεφασίσθη νὰ ἐπανεέλθωσιν, οὗτος μόνος σιωπῶν μεταξὺ τῶν λοιπῶν φίλων, ἐσυλλογίζετο τί ἔμελλε νὰ γράψῃ πρὸς τὴν χαριτόβρυτον νέαν, ἐξομολογούμενος αὐτῇ τὸ καταβιβρώσκον αὐτὸν φλογερὸν πάθος, εἰς τοῦτο δὲ καὶ ἀφιερῶθη, ἅμα ἐπανελθὼν οἴκαδε.

Ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφει περιπαθῆς, θερμὴ, πλήρης αἰσθήματος, λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως, τὴν ὀρισθεῖσαν δὲ ὥραν ἐπεδόθη τῇ ὑπηρετρίᾳ, ἥτις διεβίβασεν αὐτὴν ἀσφαλῶς τῇ νεκρᾷ κυρίᾳ της. Τὴν ἐπιούσαν περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐστάλη ἡ ἀπάντησις. Ἡ ὥραία νεάνις ἐν παιδικῇ ἀφελείᾳ ἐζωγράφει τὰς ἐκ τῆς πρώτης συναντήσεως ἐντυπώσεις αὐτῆς, αἵτινες ἦσαν ὅλως διάφοροι τῶν τοῦ πατρὸς της, λίαν δυσχερεστηθέντος ἐκ τῆς ἐπιμόνου καταδιώξεως τοῦ Περικλέους. Ἡ ἐπιθυμία της, ὅπως γνωρίσῃ τὸν νέον ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ἀνταλλάξῃ μετ' αὐτοῦ λέξεις τινάς, ἦτο μεγίστη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτήρησις τοῦ πατρὸς δὲν ἦτο μικρότερα, αἱ δὲ διαταγαὶ αὐτοῦ περὶ

τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ἐκ παντὸς τρόπου ἀποφυγῆς πάσης πρὸς τὸν Περικλῆ συναντήσεως ἦσαν ῥηταὶ καὶ κατηγορηματικώταται, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ ἄκρα αὐτῆς ἀπάθεια καὶ ἀδικηγορία, ἣν ὑπεκρίνετο μετὰ δυσκολίας, ὅτε τὸν συνήντα, διότι τὸ βλέμμα τοῦ πατρὸς τὴν ἐπετήρει ἄγρυπνον καὶ ἀπειλοῦν. Ἀληθῶς δὲ μεγάλως ὤφειλε χάριτας εἰς τὸν ἀγαθόν της δαίμονα ἐπὶ τῷ ἐν Κηφισσιᾷ ἐπεισοδίῳ. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀνταλλαγὴ αὕτη τῶν ἐπιστολῶν ἐξηκολούθησε, καίπερ ἀρχαῖα, ἐπειδὴ δὲ ὁ κ. Ἀββακούμ Ψάλτογλους εἶχεν ἤδη ἀποκατασταθῆ ἐν ἰδίᾳ μεγαλοπρεπεῖ οἰκίᾳ καὶ αἱ σχέσεις του καθ' ἐκάστην ἡρύνοντο, ἤρξατο συχνάζων εἰς οἰκογενειακὰς ἐσπερίδας, ὅπου πάντοτε μετὰ δυσαρεσκείας συνήντα τὸν «Γαβριώνην» του, τὸν ὅποτον οὐχὶ μόνον δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀποφύγῃ, ἀλλὰ καὶ ἠναγκάσθη νὰ γνωρίσῃ, συστηθέντα αὐτῷ ὡς ἓνα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῶν Ἀθηνῶν. Τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἐνῶ ἡσθάνετο τὴν ὀρεξιν νὰ τὸν πνίξῃ. Ἐμάντευε τοὺς σκοποὺς τοῦ νέου, ἐνῶ αὐτὸς ἄλλα ἀνέπλκτε σχέδια περὶ τῆς θυγατρὸς του.

Οὐχ ἥττον αἱ σχέσεις τῶν νέων καθίσταντο ὁσημέρῃ στενώτεραι, καὶ ὁ ἔρωσ αὐτῶν ἐπετείνετο ἀναλόγως. Ὁ Περικλῆς ἔδωκε τῇ νεανίδι ν' ἀναγνώσῃ συγγραφεὶς του τινὰς καὶ ποιήσεις, ἃς χάριν αὐτῆς ἔγραψεν. Ἡ κόρη, ὅπως ἀντίθετος τοῦ πατρὸς της, ἀληθῶς «ἀπ' ἀγ-κάθι ῥόδο» περικοσμουμένη ὑπὸ λεπτότητος αἰσθήματος, εὐφυΐας καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἐξετίμησε τὰ προσόντα τοῦ Ὀρφανοῦδῃ, μακαρίζουσα αὐτὴν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῆς καρδίας της καὶ λησμονοῦσα τὴν φοβερὰν ἀντιπάθειαν τοῦ πατρὸς της. Ἦλπιζε τὸ ταλαίπωρον παιδίον ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν κατανικήσῃ.

Ἐν χορῷ τινι τῶν ἀπόκρεων οἱ δύο νέοι κατῴρωσταν νὰ συναντηθῶσι μετημφισμένοι. Οὐδέποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔμειναν τόσην ὥραν ὁμοῦ, συμφωνήσαντες τί τὸ δέον γενέσθαι, ὅπως τύχωσιν ὅ,τι ἀμφοτέρωι τοσοῦτον ἐπόθουν. Ἡ νεανὶς ὑπέσχετο νὰ γράψῃ τῷ Περικλεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν της, παρέχουσα αὐτῷ πλείστας ἐλπίδας, ὡς βασιζομένη εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ πατρὸς πρὸς μονογενῆ κόρην.

Ὁ Περικλῆς, καίπερ ἀνὴρ πλέον, ζήσας ὁμως μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς σφίρας ἰδεώδεις καὶ ὄνειροπόλος ὢν, δὲν εἶχε πείρακν τῶν τοῦ κόσμου πραγμάτων. Ἀκούων δὲ τὴν κόρην οὕτω λαλοῦσαν, μαγευόμενος ὑπὸ τῆς μελωδικῆς λαλιᾶς καὶ τῶν μηχανητιζόντων ὀφθαλμῶν της, ἐνόμιζεν ὅτι ἔδρεψεν ἐπὶ τέλους τὴν εὐτυχίαν. Ἦτο κατεν-

θουσιασμένος! Ἀπεχωρίσθησαν τὴν νύκτα ἐκείνην ἀμφοτέροι πλήρεις ἐλπίδων, εὐδαίμονες, νομίζοντες ὅτι αἱ κεφαλαί των, κατὰ τὸν Λατῖνον ποιητὴν, ἤγγιζον τὸ στερέωμα.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ νεάνις, ἀποφασίσασα νὰ προβῇ μετὰ θάρρους εἰς τὸ σχέδιόν της, ἐσυλλογίσθη ἐπὶ πολὺ πῶς ὤφειλε νὰρχισῃ. Ὁ πατήρ της, ὑποπτευθεὶς μάλιστα ἐκ τῆς μακρᾶς ὀπωσδήποτε συνδιατῆρ της, ὑποπτευθεὶς μάλιστα ἐκ τῆς μακρᾶς ὀπωσδήποτε συνδιαλέξεως τῆς θυγατρὸς του μετὰ τοῦ προσωπιδοφόρου ἐν τῷ χορῷ, οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ θὰ ἤθελε νὰ γείνῃ λόγος περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἀπέμεινεν ἡ μήτηρ, γυνὴ ἀπλοϊκὴ καὶ ἀγαθὴ, ταύτης δὲ τὴν μεσολάβησιν ἡ κόρη ἐνόμισε καλὸν νὰ ζητήσῃ κατὰ πρῶτον. Περιγράψασα τῇ μητρὶ τὰ κατέχοντα αὐτὴν αἰσθήματα, τὰ μεγάλα καὶ πολλὰ προσόντα τοῦ νέου, τὸ εὐτυχὲς μέλλον, ὅπερ τὴν ἀναμένει, τὴν καθιέτευσε μετὰ δακρύων νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν πατέρα της, πείθουσα αὐτὸν νὰ παράσχῃ τὴν συναίνεσίν του εἰς τὸν μετὰ τοῦ Περικλέους Ὀρφανούδῃ γάμον της. Ἡ Κυρία Ψάλτογλου, καίπερ ἀναγνωρίζουσα ἀποτυχίαν, βλέπουσα ὅμως τὴν κατάστασιν τῆς θυγατρὸς της, ἄκουσα σχεδὸν ὑπεσχέθη νὰ μεσολαβήσῃ παρὰ τῷ συζύγῳ της τὴν ἰδίαν μάλιστα ἡμέραν.

Κατόπιν τοῦ γεύματος ἀπομακρύνασα τὴν κόρην της ἔμεινε μόνῃ μετὰ τοῦ κ. Ἀββακούμ· μετὰ προοίμιον ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτῶν εἶναι ὥριμος γάμου, ὅτι δέον νὰ σκεφθῶσι περὶ τῆς καλῆς ἀποκαταστάσεώς της καὶ τὰ παρόμοια, ἡ κυρία Ψάλτογλου προσέθηκεν ὅτι πρέπει νὰ συμβουλευθῶσι καὶ τὰς κλίσεις τῆς νεάνιδος, ἥτις μέλλει νὰ συμβιώσῃ μετὰ τοῦ ἀνδρός, ὃν θὰ συζευχθῇ. Ὁ κ. Ἀββακούμ ἀκούων ταῦτα ἠτένιζε τὸ κατ' ἀρχὰς ἀπορῶν τὴν γυναῖκά του· ὅτε ὅμως αὕτη κατέληξεν εἰς τὴν τελευταίαν πρότασίν της, συνωφρυνθὴ καὶ μετὰ δυσκόλως ἀποκρυπτομένης ὀργῆς :

— Εἶναι ὀρθὴ μου δουλειὰ ὁ γάμος τῆς Μαρίας, εἶπε, καὶ εἰς κἀνένα δὲν ἐπιτρέπω ν' ἀνακατώνεται.

— Σωστά, Ἀββακούμ, ἐφέλλισεν ἡ Κυρία Ψάλτογλου, ἀλλὰ πάλιν δὲν ἐμπορεῖ κάνεις νὰ θυσιάσῃ ἕτσι τὸ σπλάγχχνον του.

— Μωρέ, σὺ μοῦ ἔμιλεις μὲ ἓνα τρόπον, ὅταν νὰ ἔχετε τὸν γαμβρὸν ἑτοιμὸν κὴ ὅλας ! ἀνέκραζεν ὁ Ἀββακούμ. Καὶ δὲν μου λέτε, παρακαλῶ, ποῖός εἶναι αὐτός ὁ περὶφημος γαμβρός ;

Ἡ Κυρία Ψάλτογλου, φύσει ἄτολμος οὔσα, τὰ ἔχασε κυριολεκτικῶς· ἀλλὰ μὴ θέλουσα νὰ καταλίπῃ τὸ πεδίου, πρὶν ἐξαντλήσῃ πᾶσαν ἀπόπειραν :

— Μάλιστα, υπέλαβε δειλῶς, ἡ κόρη μας ἀγαπᾷ ἓνα νέον ...
 — Ποιόν ; ἐκεῖνον τὸν ἀπένταρον κρεμανταλᾶν ;
 — Τί λόγος, Ἀββακούμ ; Ἐνας νέος μὲ γράμματα, μὲ γνώσεις, ὅπου γράφει τόσον ὥραϊα πράγματα εἰς τὰς ἐφημερίδας, δικηγόρος...
 — Καὶ ποῦ τὰ ξέρεις σὺ αὐτά, κοκκῶνα μου ; σὺ μὲν μὴ μπορεῖς νὰ διαβάζῃς ὅταν κ' ἐμένα. Βέβαια αὐτὴ ἡ χαριτωμένη ἡ κόρη σου σὲ ἔβαλε νὰ μοῦ τὰ πῇς.

— Ἡμπορεῖ νὰ μὴ ξέρω ἐγὼ ἀπὸ αὐτά, εἰξεύρω μόνον ὅτι ἡ κόρη μας τὸν θέλει, καὶ ἂν δὲν πάρῃ ...

— Θὰ σκάσῃ, θὰ τρελλαθῇ ! ἀνέκραξεν ἐπὶ μᾶλλον ὀργιζόμενος ὁ Ἀββακούμ. Σιωπή, δὲν θέλω ν' ἀκούσω πλέον τίποτε. Γι' αὐτὸ ἐγὼ ἔλυσα στὰ πόδια δουλεύοντας ὅταν χαμάλης, νὰ κερδήσω ὀλίγον παρᾶν, γιὰ νὰ τὸν δόσω 'ς αὐτὸν τὸν χάχα ποῦ κυνηγᾷ τὰ ἄστρα καὶ ὕστερα γράφει κουταμάrais ὅταν τὸ μπόι του. Συγγραφέας, μαρούλια ! Δικηγόρος χωρὶς δουλειὰ καὶ πεντάρα στὴν τσέπη του ! Ἀνόητη ποῦ εἶσαι. Ἡ κόρη μας θὰ πάρῃ ὅποιον θέλω ἐγώ. Θέλω κ' ἐγὼ στὰ γεράματά μου καὶ νὰ γείνω. Ἔχω παρᾶδες. Θὰ πάρῃ ἄνδρα μὲ μεγάλο ὄνομα, γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ εἰσχωρήσωμε παντοῦ. Ἀπὸ τῶρα ἄρχισαν νὰ μὲ λέγουν ὁ ὁμογενὴς κύρ Ἀββακούμ ὅπου βρεθῶ καὶ ὅπου σταθῶ. Εἶδες στὴν Κηφισσιὰν — ἀνάθεμα τὴν ὥρα ποῦ ἐπήγαμε—μὲ ποῖον τρόπον ἐδέχθησαν οἱ φοιτηταί, — ἀκοῦς οἱ φοιτηταί.— νὰ τοὺς κερᾶσω. Αὖριον θὰ στείλω ἑκατὸ δραχμαῖς στὸν Παρνασσό γιὰ ν' ἀγοράσουν τοὺς Ἀπορους παῖδας ἄρνιὰ γιὰ τῆς ἀποκριαῖς. Θὰ τὸ γράψουν αἱ ἐφημερίδες μὲ νέους ἐπαίνους γιὰ τὸ σεβαστὸ μου ὄνομα. Θὰ κάμω καὶ ἄλλας ἀγαθοεργίας· θ' ἀκουσθῶ· θὰ βάλω στὸ χέρι κἀνέναν γαμβρὸ ἀπὸ μεγάλο τζάκι, κ' ὕστερα ξέρω ἐγὼ πιά· μὲ ὀλίγα ἔξοδα ἀκόμα καὶ μὲ τὸ μέσο του θὰ μοῦ δόσουν τὸ Σταυρό, θὰ μᾶς προσκαλοῦν στὸ Παλάτι, στοὺς χορούς, καὶ σὺ, κερὰ-Ἀββακούμαινα θὰ καμαρώνῃς. Τέτοια πράγματα ποῦ τὰ ὠνεύρησθης σὺ στὸ Φερτέκι ! Κατάλαβες τὰ σχέδιά μου, κοκκῶνα μου ;

Ἡ κυρία Ψάλτογλου, τὸ μὲν βλέπουσα τὸ μάταιον τῶν ἀγώνων τῆς, τὸ δὲ κολακευθεῖσα ἐκ τῆς ζωηρᾶς εἰκόνης τοῦ συζύγου, μὴ εἰθισμένη δ' ἄλλως ν' ἀντιλέγῃ αὐτῷ :

— Ὅπως ξέρεις, ἄνδρα μου, ἐψιθύρισε κύπτουσα τὴν κεφαλὴν· ἀλλὰ τὸ παιδί...

— Τὸ παιδί θὰ λησμονήσῃ, ἢ μὰ τὸν Θεόν ! ἐφώνησεν ὁ Ἀββακούμ.

— Δέν θά λησμονήσῃ, πατέρα μου καλέ! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις εἰς-
ορμῶσα εἰς τὸ δωμάτιον καὶ γονυπετοῦσα πρὸ τοῦ πατρός της.

— Ἀκουεσ ἐξω ἀπὸ τὴν πόρτα, προκομμένη μου! τόσῳ τὸ καλ-
λίτερον.

— Πατέρα μου!

— Σήκω ἀπ' ἐκεῖ, σὲ λέγω!

— Μὲ θυσιάζεις! ...

— Ναί, σὲ θυσιάζω, διότι δέν σε ἀφίνω νὰ πάρῃς ἓνα πετεινόμυα-
λον, ποῦ νὰ τὸν πάρ' ὁ Σατανᾶς. Θαρρεῖς πῶς ὁ Θεὸς μ' ἐφώτισε, καὶ
δέν εἶχα ῥιμάτια νὰ τὸν διῶ. Καλὰ λέν πῶς αἱ γυναῖκες εἶναι πρῶ-
ταις κὴ ἀπὸ τὸ διάβολο. Πότε τὰ ἐψήσατε, κ' ἐγὼ ἀνοιγα τὰ ῥιμά-
τια μου τέσσαρα. Νὰ μὲ γελάσῃς ἔτσι, παληοκόριτσο! Ἐλα, σήκω
ἀπ' ἐκεῖ, καὶ μὴ με φέρῃς εἰς θέσιν νὰ κάμω ὅ,τι δέν θέλω νὰ κάμω
καὶ δέν πρέπει εἰς τὴν ἡλικίαν σου.

— Πατέρα μου, λυπήσου με.

— Σήκω, σοῦ λέγω, ἀπ' ἐκεῖ, μωρή! ἀνέκραξεν ὁ Ἀβθακούμ, καὶ
ἀνύψωσε τὴν χεῖρα.

— Καλὰ λοιπὸν! ἐφώνησεν ἡ κόρη, ἐγειρομένη. Δέν με ἀγαπᾷς!...
δέν με λυπεῖσαι! ... δέν θέλεις τὴν εὐτυχίαν μου! ...

— Δέν ἔχεις κόρην πλέον, προσέθηκεν ἡ νεᾶνις καταληφθεῖσα ὑπὸ
λυγμῶν καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου ὀλολύζουσα.

— Ἄνδρα μου, Ἀβθακούμ, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ἔντρομος ἡ σύζυγός
του, τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί θὰ κάμῃ κάμμιναν τρέλλαν...

— Εἶσαι κουτὴ! αὐτὰ εἶναι τερτίπια ... μὴ σε μέλῃ ...

— Σὲ παρκαλῶ...

— Σκάσε τὸ λοιπὸν καὶ σύ! Τὶ διάβολο δέν θὰ μὲ ἀφῆστε ἥσυ-
χον! ἀνέκραξεν ὁ Ἀβθακούμ, δι' ὅσης εἶχε βαναυσότητος.

Καὶ ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου κατηφὴς καὶ περίλυ-
πος, ὅπως μεταβῇ παρὰ τῇ ἐχούσῃ ἀνάγκῃν παραμυθίας θυγατρὶ
αὐτῆς.

Ε

Ἡῦρεν αὐτὴν ἐν τῇ ἰδιαιτέρῳ της δωματίῳ ἔχουσαν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐρυθροὺς ἐκ τῶν δακρύων. Τῇ ἀπηύθυνε λόγους τινὰς παραμυ-
θητικούς, προσεπάθησε νὲ τὴν καθησυχάσῃ, ἀλλ' ἡ νεᾶνις οὐδὲν ἀπε-
κρίθη· ἐφαίνετο μάλιστα ὅτι ἡ παρουσία τῆς μητρός της τὴν ἠνώ-
χλει. Περιωρίζετο βλέπουσα αὐτὴν ἄτενῶς καὶ διὰ βλέμματος οὐδὲν

ἐκφράζοντος. Ἡ μήτηρ, ἐξαντλήσασα πᾶσαν παρηγορίαν, νομίσασα δὲ τὴν σιγὴν τῆς θυγατρὸς ὡς συναίνεσιν, ἐξῆλθεν, ἡ δὲ κόρη ἐξέπεμψε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως. Λαβοῦσα χάρτην καὶ μελάνην ἔγραψεν, εἶτα δέ, καλέσασα τὴν ὑπηρετρίαν, ἔπεμψεν αὐτήν, ὅπως ἐγχειρίσῃ τὴν ἐπιστολὴν τῷ Περικλεῖ ἐν αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ του.

Ὁ νέος τῷ ὄντι εὐρίσκετο οἴκοι, κατὰ παράδοξον δὲ τῆς τύχης εἰρωνεῖαν ἦτον εὐθυμος, πεποιθὼς ὅτι αἱ ὑποσχέσεις τῆς κόρης περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐλπίδων αὐτῶν θὰ ἐπρχματοποιούντο. Ἰδὼν τὴν ὑπηρετρίαν, ἥς ἡ μορφή οὐδὲν ἐξέφραζε, διότι διετέλει ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς πρὸ ὀλίγου οἰκογενειακῆς σκηνῆς, εἰσερχομένην καὶ κρατοῦσαν τὴν ἐπιστολὴν, ἐφαιδρύνθη ἐπὶ μᾶλλον, νομίζων αὐτὴν ἀγγελον καλῶν εἰδήσεων. Ἀλλ' ὅτε ἀποσφραγίσας ἀνέγνω τὸ γράμμα κατέπεσεν ὡς κεραυνόπληκτος μὴ δυνάμενος νὰ ἐναρθώσῃ λέξιν. Ἡ ὑπηρετρία ἡγνόμεναι τὴν νὰ πράξῃ, συνεσταλμένη δὲ καὶ περιφοβὸς πλησιάσασα ἠρώτησε τὸν νέον ἐὰν ἔχῃ ἀνάγκην βοηθείας.

— Δὲν ἔχω τίποτε, ὑπέλαβεν οὗτος μετὰ προσποιητῆς ἀταραξίας, μόνον σὲ παρακαλῶ νὰ εὐρεθῇς εἰς τὴν ὠρισμένην θέσιν διὰ νὰ σὲ δόσω τὴν ἀπάντησιν· ἐὰν δὲν το κατορθώσῃς, νὰ προσέχῃς ὥστε νὰ σὲ ἐπιτύχῃς εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας σας. Τώρα πῆγαινε.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς ὑπηρετρίας, ὁ Περικλῆς ἀφέθη εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀπελπισμοῦ του. Ἐκλαυσεν, ἐβλασφήμησεν, ἐστέναξεν. Περιεπάτησεν ἐν τῷ δωματίῳ του, τίλλων τὴν κόμην καὶ πλήρης ἀπελπισίας. Ἐπὶ τέλους, ὅτε ἡ πρώτη παραζῶλη του παρῆλθεν, ἐκάθισεν εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἔγραψε :

« Λατρεία μου Μαίρη,

« Ἐὰν ὁ Θεὸς ἀπεφάσιζε νὰ μὲ κεραυνοβολήσῃ, ὁ κεραυνὸς του θὰ μοὶ ἐπροξένοι ὀλιγότερον κακὸν παρ' ὅσον ἡ ἐπιστολή σου. Ἐκ τῆς ἀπελπισίας σου δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς τὴν ἰδικήν μου. Τάλας ἐγώ ! Ὀλίγας στιγμὰς πρὶν ἢ λάβω τὸ πεφιλημένον, ἔστω καὶ φρικαλέον, γράμμα σου, ἤμην τόσο εὐτυχὴς, τόσο εὐδαίμων, τόσο τερπνὰ ἀνέπασσον ὄνειρα. Ἡμην μωρὸς τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἡλίθιος ! Σὲ εὐχαριστῶ, Μαίρη μου, διὰ τὴν τὴν τὴν σου ἀγάπην, σοὶ εὐγνωμονῶ, ἔσο εὐλογημένη, ὦ κόρη, τὴν ὁποῖαν καὶ ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐλάτρευσα, ἀφοῦ σὺ πρώτη μοῦ ἤνοιξας τοὺς οὐρανοὺς, σὺ πρώτη μὲ εἰσήγαγες εἰς τὴν Ἐδέμ τῆς εὐδαιμονίας, σὺ πρώτη μὲ ὠδήγησας ἀνὰ τὰς ἀνθοέσσας ἀτραποὺς τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος.

«Τί νὰ σοὶ εἶπω ἀκόμη ; Νὰ σοὶ περιγράψω τὸν ἔρωτά μου, τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν λατρείαν μου ; ... Νὰ σὲ θεβαιώσω ὅτι ἡ ζωὴ ἄνευ σοῦ εἶναι μὴδέν ; Τὶ τὸ ὄφελος ἀφοῦ ἡ σκληρὰ τοῦ πατρὸς σου ἄρνησις, ἐγειρομένη μεταξὺ ἡμῶν, ὡς φάντασμα ἀπαίσιον καὶ φοβερόν, ἐκμηδενίζει τὴν ὄνειροποληθεῖσαν εὐτυχίαν μας !

«Μαίρη μου χρυσῇ ! ὑποτάχῃτι εἰς τὴν ἀπαίσιν προσταγὴν ! Εἶναι πατὴρ σου. Σύγγνωθί μοι, ἀλλὰ τὴν πρότασίν σου δὲν δύναμαι νὰ ἀποδεχθῶ. Ὁ ἔρωσ μου, καίτοι φλογερός, δὲν με σκοτίζει ἐπὶ τοσοῦτον τὴν διάνοιαν, ἀκριβῶς διότι τόσον σὲ ἀγαπῶ. Νὰ σὲ ἀπαγάγω ! Σοὶ εὐγνωμονῶ, ὦ κόρη, ἄγγελέ μου, διὰ τὴν τόσην ἀφοσίωσιν, τὴν τόσην πίστιν πρὸς ἐμέ !... Ἡ πράξις εὐκόλος, ἀναμένεις εἰς τὴν θύραν, διέρχομαι, σοὶ τείνω τὸν βραχίονα, καὶ φεύγομεν. Ἀλλὰ ἐσκέφθης τὶ μέλλει νὰ συμβῇ ; Ἐὰν ἐκ τούτου ὁ πατὴρ σου ἀναγκασθεῖς ὑποχωρήσῃ, γίνεσαι ἰδική μου, καίτοι κατόπιν σκανδάλου πάντοτε ἐπιβλαβοῦς, ἀλλ' ἐὰν ἡ ὀργή του ἐπιταθῇ καὶ καταστήσῃ αὐτὸν μᾶλλον ἀμετάπειστον, τότε τί μένει ; ... Μένει ἡ κηλὶς ἐπὶ τοῦ ἀγνοῦ μετώπου σου ... ὦ, ὅχι, Μαίρη μου χρυσῇ, ὅχι, κόρη λατρευτή ! ... Κάλλιον ὁ θάνατος, χίλιοι θάνατοι !

«Ἐπειτα γάμος μὲ κατάραν τοῦ πατρὸς ! Εἶναι ἀποτρόπαιον ! Θὰ τὸν ἔχωμεν πάντοτε ἐχθρόν, πάντοτε ὑποβλέποντα ἡμᾶς. Καὶ ἐγώ, Μαίρη μου, ἤθελον νὰ σὲ βλέπω εὐτυχῇ, οὐδὲ νεφύδριον νὰ θολῶνῃ τὸ ἀγνόν σου μέτωπον ... Λατρεῖά μου, ὑποτάχῃτι· εἶναι ἡ τελευταία προτροπὴ τῆς θερμῆς ἀγάπης μου. Ὑποτάχῃτι, ὡς ἐγὼ ὑποτάσσομαι εἰς τὸ δυσδαῖμον πεπρωμένον μου, παρέχων τὸ ὑπέρτατον δεῖγμα τῆς πρὸς σὲ ἀγάπης μου. Σὲ καταφιλῶ ... μυρίους ἀσπασμούς, Μαίρη μου χρυσῇ, λατρεῖά μου, ἀγάπη μου ... πάλιν σὲ καταφιλῶ.

Περικλῆς.

Σφραγίσας τὴν ἐπιστολὴν ὁ νέος ἐξῆλθε τῆς οἰκίας, ἡὕρε δὲ τὴν ὑπηρέτριαν, παρὰγγελίᾳ τῆς νεκρᾶς δεσποίνης τῆς, ἀναμένουσας ἐν τῷ κήπῳ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος.

Σ'

Καὶ τῶρα τί θὰ πράξω ; ἐπιθύρῃσεν, ὅτε εἶδεν αὐτὴν ἀπομακρυνομένην. Πᾶσα ἐλπίς εὐτυχίας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀπέπτη πλέον χάριν ἐμοῦ.

Περιεπάτησεν ἀσκόπως ἀνὰ μέσον τῶν δενδροφυτειῶν τοῦ κήπου, εἶτα δὲ ἀνεπαισθήτως διὰ τῆς ὁδοῦ *μυλελλήνων* ἐτράπη ἐκτὸς τῆς πόλεως. Ἡ ἡμέρα ἦτο λαμπρά, ἐξ ἐκείνων ἃς ὁ χειμὼν ὁ Ἀττικὸς δανεῖζεται ἐκ τῆς ἀνοιξέως. Ἐβράδιζεν ἡρέμα, μονολογῶν, ὥραν πολλήν, καὶ ὁ ἴδιος δ' ἠπόρησεν, ὅτε ἤκουσε τὸν θόρυβον τῶν κυλιόμενων κυμάτων ἐπὶ τῆς ἀκτῆς. Εὐρίσκετο παρὰ τὴν παραλίαν τοῦ παλαιοῦ Φαλήρου. Ὁ ἥλιος ἔλαμπεν ἀντανακλῶμενος εἰς τὰ κυανὰ τῆς θαλάσσης ὕδατα. Ἐκάθισε παρὰ τράπεζάν τινα τοῦ παραπήγματος τοῦ Ξηροτάγαρου καὶ ἐζήτησε καφέν. Μετ' ὀλίγον τῷ τὸν ἔφεραν ἀφοῦ δὲ τὸν κατέπιεν ἐν θυελλῶδει ἡρεμία, ἐν ἐπιτρέπῃ τῃ ἢ ἔκφρασις, ἡγέρθη πληρώσας τὸ ἀντίτιμον. Ὁ καφεπώλης, περὶ ἅλλα ἀσχολούμενος, οὐδεμίαν παρέσχεν εἰς τὸν νέον προσοχὴν. Ὁ Περικλῆς ἐχώρησε πορρωτέρω τοῦ παραπήγματος βήματά τινα. Φθὰς δὲ ἐπὶ τοῦ βράχου ἔστη, ἐνῶ κάτωθεν αὐτοῦ ἔβραζεν ἡ θάλασσα. Στενάξας ἐστράφη πρὸς τὴν πόλιν. Ἐφαίνετο μακρόθεν ἡ Ἀκρόπολις ὁ Λυκαβηττὸς καὶ τὰ Ἀνάκτορα τὰ παρὶλίσσια. Νέος στεναγμὸς ἐξέφυγε τοῦ στήθους του, καὶ ἐβύθισε τὸ βλέμμα του καὶ πάλιν πρὸς τὸ στίλβον πέλαγος. Δάκρυ ἡρεμον ἐξωλίσθησε τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐνῶ τρίτος στεναγμὸς ἐλάφρυνε τὸ ὀγκούμενον στήθος του. Ἐστράφη ἐκ νέου πρὸς τὴν πόλιν, καί, «Μαίρη, Μαίρη μου», εἰπὼν ἔπεσεν ὑπτίως εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ κύμα τὸν κατέπιε!

Κύριος καὶ ὑπρέτης οὐδ' ὑπώπτεισαν ὅτι εἴκοσι βήματα μακρὰν αὐτῶν ἐτελέσθη τὸ ἀνωτέρω δράμα. Μόνον ἡ ἀπομείνασα παρὰ τὴν τράπεζαν τοῦ καφεψείου ῥάβδος τοῦ νεανίου ἀφῆκεν αὐτοῖς διαβατικὴν ἐντύπωσιν.

— Μπᾶ! ὁ κύριος ποῦ ἦτον ἐδῶ, εἶπεν ὁ ὑπρέτης, ἐλησμονήσῃς τὸ μπαστοῦνί του. Ἴσως γυρίσῃ νὰ τὸ πάρῃ.

Καὶ ἔθνηκεν αὐτὸ εἰς μέρος ἀσφαλές.

Ἡ ἐξαφάνισις τοῦ Περικλέους Ὀρφανούδῃ τὴν ἐπιούσαν παρετηρήθη. Οἱ στενωτάτοι τῶν φίλων του ἠθέλησαν νὰ μάθωσι τί ἀπέγεινεν, ἀποτυχόντες δὲ ἀπηυθύνθησαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν, τεθεῖσαν πάραυτα πρὸς ἀναζήτησίν του. Τὴν ἐπομένην τὸ γεγονός ἀνήγγελλον καὶ αἱ ἐφημερίδες, ἐνῶ ἡ θάλασσα, ἀπαλλάττουσα τὴν Ἀστυνομίαν τῶν κόπων τῆς ἐρεύνης, ἐξέβραζε τὸν νεκρὸν τοῦ ἀτυχοῦς μεταξὺ τοῦ Νέου καὶ Παλαιοῦ Φαλήρου.

Ὅτε τὴν πρωίαν ἀνέγνω τὴν εἶδησιν ἐν τῇ *Ἐφημερίδι* ἡ νεάνις, ῥήξασα κραυγὴν, ἐλιποθύμησεν. Ἡ μήτηρ αὐτῆς ἔδραμεν ἔντρομος,

καὶ ἀπέστειλε πρὸς ἀναζήτησιν ἱατροῦ. Μόλις δὲ ἡ κόρη δυνάμει τῶν ἱατρικῶν περιποιήσεων ἤρξατο ἀναλαμβάνουσα καὶ ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς, ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἠνεώγη καὶ ἐνεφανίσθη ὁ πατήρ. Ἡ νεῆνις, ἐκτείνασα τὰς χεῖρας ἀμφοτέρως, μετὰ κινήματος ἀπωθήσεως, κατέπεσεν ὑπτία, ἐνῶ τὸ σῶμα αὐτῆς συνεταράσσετο σπασμωδικώτατα. Πατήρ καὶ μήτηρ ἠρώτων τὸν ἱατρὸν μετ' εὐνοήτου ἐνδιαφέροντος πόθεν ἡ αἰφνιδία αὕτη προσβολή, ὃ δὲ ἐπιστήμων σιωπῶν ἐβουθίζετο εἰς συλλογισμούς. Αἰφνης τὸ βλέμμα του διηυθύνθη εἰς τὸ παρὰ τὴν νεάνίδα φύλλον τῆς *Ἐφημερίδος*, ἧς τὸ μέλαν περὶ τὴν ὀλεθρίαν εἶδησιν πλάσιον ἐκίνησε τὴν περιεργίαν αὐτοῦ. Κύψας λοιπὸν ἀνέλαβε τὸ φύλλον, ἀναγνοὺς δὲ τὰς πρώτας γραμμὰς τῆς Νεκρολογίας, ἦν ἤδη ἐγνώριζεν, ἐψιθύρισεν :

— Ἄρά γε τοῦτο ἐπῆνεγκε τὴν ὀλεθρίαν ταύτην προσβολήν ;... Εἶναι ὑπερβολικόν... ὁ θάνατος ἀγνώστου, ὅσον τραγικὸς καὶ ἂν εἶναι, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τοιαύτην προσβολήν... Ἰσως ὑπάρχει ἄλλο αἷτιον...

Ταῦτοχρόνως τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῆς νεάνιδος ἐφέλλισχν ἀσθενῶς :
« Περικλῆ μου ... Περικλῆ ! »

— Τοῦτο εἶναι, προσέθηκεν ὁ ἱατρός, συμπληρῶν τὴν σκέψιν του, καὶ ἔδωκε τὸ φύλλον τῆς *Ἐφημερίδος* εἰς τὸν πατέρα.

Ἡ νεῆνις, μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐρωμένου της, ἐβουθίσθη ἐκ νέου εἰς πικτελὴ ἀνισθησίαν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς προσήρχοντο δύο ἄλλοι ἱατροί, διότι ὁ ὑπρέτης, φοβούμενος μὴ δὲν προφθάσῃ ἐγκαίρως ὁ πρῶτος κληθεὶς, ἔδραμεν εἰς τὰς οἰκίας καὶ τῶν ἄλλων δύο. Ὑπὸ τὰς φροντίδας καὶ τὰς περιποιήσεις τῶν τριῶν τῆς πρωτευούσης Ἀσκληπιαδῶν, ἡ Μαρία συνῆλθε μετὰ πολὺν λιποθυμίαν. Ἠνέφξε τοὺς ὀφθαλμούς, ἀνέζησεν, ἀλλὰ μὲ ἐσθεσμένον πνεῦμα!

Τὸ κοινωνικὸν ζήτημα, καίπερ ἐσχάτως ἀνακινήθην ὑπὸ τῆς *Ἀκροπόλεως*, ὑφίσταται ἀπὸ πολλοῦ, ἐὰν μὴ πάντοτε, θύματα δὲ αὐτοῦ ἐγένοντο ὁ Περικλῆς καὶ ἡ Μαρία, ὃ μὲν πνιγείς, ἡ δὲ ἐξακολουθοῦσα νὰ ζῇ ἐν μελαγχολικῇ παρὰφροσύνῃ...

Καὶ ἵνα καταλήξωμεν ὅθεν ἤρχισαμεν: Ἄρά γε ὁ Περικλῆς ἦτο μόνον ἀτυχὴς καὶ ἐρμαιοὺς τῆς ὀλεθρίας τύχης του ἢ καὶ αὐτὸς οὗτος συνετέλεσεν εἰς τὴν οἰκτρὰν καταστροφὴν τοῦ βίου του ;...